

Latvijas Avīzes.

61. gada-gahjums.

Nr. 35.

Dreschdeenā, 1. (13.) Septemberi.

1882.

Nedaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrunden, Kurland. — Gspedizija Besthorn kga grahmatu-bohdē Jelgavā.

Rahditajs: No eekshemehm. No ahrsemehm. Visjaunakahs sinas. Mantineeki. Kad to buhm sinajis, tad labak fawu muhschu zc. Dohdeet Keisaram, kas Keisaram peeder, zc. Kahds wahrds rohtalu suhtitajeem. Pateizahs zc. Studinaschanas.

No eekshemehm.

Pehterburga. Gelschleetu ministerijai pеeskaititais bijuschaiss paparutschiks Weizenbergs 16. Augustā us pеschlu luhgschanu atlaists no amata. — Semkohpibas departements usaizina, lai pеedalitoths 19. Aprili 1883. gadā pee svejneezibas raschojumu un rihku isskahdes Londonē. — Blehdibu deht tulles buhfschanā wairak eerehdnu efoht atlaisti no amata. — Ministeru komitejas pеeskchnieks, walsts-fekreteeris v. Neutern, pehz nobeigta weselofschanaħs Karlsbahdē aibrauzis us Nagazi. — Montenegrojas firsts Nikita 24. Augusta wakārā atbrauzis Pehterburgā, apswezinahs bahnu si no leefirsteem Konstantina, Dimitrija un Michaila un no kara- un waldibas augstmaneem. Pehz Keisara Alekandra II. kapa apmeklefchanas Pehtera-Pahwila basnizā, firsts dewahs us Seemas-pili. — Keisara Majestetu krohneschana, kā „Rusl. Wed.” fino, buhfschoht 17. Septemberi. — Zaur Visaugstako pawehli 28. armijas ušanu un usaru regimentes pahrwehras dragunu regimentes, zaur ko nu isnahk 46 dragunu regimentes; armijas kawalerijā majora tschina teek atzelta. — Us Pehterburgu, kā is Jekaterinburgas fino, 25. Augustā nosuhtiti 167 pudi Urala selta, 2 milj. 161 tuhfs. rublu wehrtibā. — Lihds Augusta mehnesim Urala kālndos isskaloti pawišam 255 pudi selta. — „Waldibas Wehstnesis” fino, ka Keisara Majestetes 26. Augustā pahrabraukuschi atpakał us Peterhofu no juhrasmanewereem Transundā. — „Now. Wrem.” dīrdejuſti, ka waldiba grivoht ahrsemēs aiskemtees 100 milj. rublu. — Semneeku mahju pirkfchana, kā „Wald. Wehstnesis” raksta, brangi weizahs. Widsemē pagahjuſchā gadā 927 grunts-gabali, priwat-muischahm peederigi, pahrgahjuſchī semneeku ihpachumā, tā kā schi gada Maija mehnesi 17 tuhfs. 70 mahjas pеedereja semneekem, un palika arendē wehl 16 tuhfs. 93. Us krohna-muischahm pahrdewa 187 grunts-gabalus, 6401 defetinu leelus, par 161 tuhfs. 322 rubl. 25 kap. Semneeku ihpachumā pawišam atrohdahs 94 tuhfs. 736 defetinas. — Kursemē 1881. gadā priwat-muischās pahrdewa 818 semneeku mahjas, 41 tuhfs. 271 defetinu leelas, par 3 milj. 590 tuhfs. 334 rubl. No wifahm 11 tuhfs. 906 semneeku mahjahm 6994 jau semneekem par ihpachumu (ap 300 tuhfs. defetinu par 23. milj. 937 tuhfs. rubl.), un paleek wehl us arendi 4912 mahjas. — Krohna-muischahm ir 6787 semneeku mahjas, kuras jau no feneem laikeem atrohnahs weenu un to pafchū familiju dīmītlectaschanā un pehz reguleereschanas nobeigfchanas pahrees tagadejo fainneeku pilnā ihpachumā. — Igaunijā pawišam 16 tuhfs. 737 semneeku mahjas, no kurahm tikai 2489 pahrdohtas; bes tam wehl 263 muischās mahjas pahrgahjuſchās semneeku ihpachumā. 11 tuhfs. 868 mahjas bij isrentetas ar likumiņiem kontrakteem, 2704 bes tahdeem kontrakteem un 17 bij tukfchās. — Schihdeem zaur Visaugstako pawehli no 3. Maija sch. g. teek leegts, turpmāk brandwihna-bruhschus nemt nohmā, un ari agrafeem nohmneekem tik tad teek atwehlehts patureht arendes weetu, kad tee war usrahdiht rafslitus, pee teehahm apstiprinatus kontraktus; ja tahdu naw, tad weeta ja-atstahj. — „Rīg. Ztgai” is Jelgavas raksta, ka Kursemē pehz schihs pawehles buhfschoht kahdeem 60 Schihdu brandwihna dedfinatajeem ja-atstahj fawas arendes weetas.

No Jelgavas. Latveeschu beedriba 29. un 30. Augustā nofwejā ūwehtku deenas. Abās deenās bij beedribas dahrā dseefschana un muiska, vilsehtas teatera-namā teatera israhdischanas — sem Rīgas Latveeschu teatera wadona Adolfa Allunana kga wadi-

schanas un lihdspehleschanas, un Zehra un Schirkenhōfera sahles balles. Pirmā deenā israhdijs „Raudas-maijs is Kalifornijas” un oħtrā deenā — „Kurlais Krisħus” un „Medineeks”. Lugu starpā bij musikaliski preekfchwedumi. Ihpaschi no teem peeminami: Lepfchewiża kga jaukā dseefschana un Jurjhnu Andreja puhfchana us raga, kā ari ragu kwartete. Teateris bij abās deenās stipri apmeklehts; ihpaschi 30. Augustā tas bij pilnin pilns. Spehlehts tika labi. — Pirmajā deenā bij — tā fakoh — preekfchfwehtki, oħtrojā — ihstee ūwehtki. Tee eefahlahs pulfst. 10ds no rihta ar deewkalposchanu Annas basnizā. Zeen. Grasa mahzitajis dseefaja liturgiju un zeen. Conradi mahzitajis teiza sprediki, pamahzidams, kas ir iħstā brihwiba, un peekohdinadams, lai wiċċi zenschahs un dsenahs pehz schihs iħstahs — schihs Kristus brihwibas. Tad Jelgawneeki, tad wiċċas beedribas sawahfschoht bagatus auglis; mantoschoht dadšu weetā — mirtes u. t. j. pr. — Deewkalposchanu zilaja jauka tschettbalfiga dseefschana: dseefaja basnizas-kohris — sem Weħjina kga wadiſchanas, Latw. beedribas kohris — sem Oħsola kga wadiſchanas un Maskawas Latveeschu dseefschanas-kohra solo-kwartete. — Basniza hij jauki puhlkota. — No basnizas wiċċi għażja, ar muiskas pawadiſchanu, pee gubernatora, kur beedribas presidents Neumana kgs isteiza zeen. gubernatora kgam Latwju tautas pateizibū un padewibū Augstam Kungam un Keisaram Alekanderam III. Tad atkal wiċċi dewahs us beedribas dahrju. Tur tika runahs dasch jauks wahrds, bij — — kā jau minehts — muiska, dseefschana un — pulfst. 3ds goħda-meelaħs. — Beedribas dahrja preekfha bij taisi jauki goħda-wahrti, kureħs atradahs schahdi transparenti: „Sweiki, tauteefchi”, Augustu Keisara Majestetu wahrdū burti „A un M” un „Deewi, fargi Keisaru!” — Lauschu bij us ūwehtkeem pulkin pulka fanahkuschi, un wiċċi lihgħmojħas un gawileja, un — zerams — ari fawwās firdijs pateizigi peemineja toħs wiħru, kas wineem isriħkōjuschi taħdus jauku, goħdigus preekus. — Ja, pateiziba lai ari fcheitan ir-isteikta scheem wiħreem: beedribas presidentam, wiħże-presidenteem, rafstu-wedejeem un wiħreem ziteem beedribas preekfchstahweem, ka tee pee tam naw tau-pijschi fawwus puhlinus. — Augsta laime teem!

No Naudites. Naudisħnejki isqahja 8. Augustā Namiku mahju birse — salumos. Laiks bija jauks; tā tad weefti bij leelā mehrā fabraukuschi. Kad mums pafsheem dseefataju-kohra naw, tad zeen. isriħkotaji bij eelusgħiżi Jħles dseefataju, lai tee preekus salumos ar dseefmahm puhlkotu un firdijs zeltin-zeltu. Un teefħam pehz runas, ko M-A. mahju fainneeks Eichwalda kgs runaja, atskaneja jo jauki walsts-dseefma. Tad fahlaħs deefħana, mainidamahs ar dseefschana. Biswairak tika dseefatas „tautas-dseefmas”. Par to lai atskan „paldeewijs“ Jħles dseefataju-kohrim un wina wadonam. — Beidsoħt wehl peemineħħu, ka muħsu fkolħas-nams fħo ruden taps gataws, par ko muħsu pagasta-wexalajam nafħħas pateiziba, ka tas ruhpädamees ruħnejahs, ka driħs dabutum pafchi faww fkolħu.

Daimons.

No Saldus. Peekideen, 16. Julijā, Saldus krohna mesħa-fargeem bij preeka deena, jo tee tai wakārā fagaħdi ġiġi faww zeen. mesħa-fungej von Schaefer no Wahzsejies pahrreisojam. Winsch jau Maija mehnesi bij us Karlsbahdē pifżehtu aifreisojis, tur weselibas awotħs fawwus meefas-ppekkus stiprinah.

Jau deenu preekfha tam jauki goħda-wahrti tika taisi. Bij preeks redsext, kā mesħafargi ar fawwem deħleem un paliġġem, pee kureem wehl daschi ta-apgabala fainneeki bij pedalijsches, darbojħas pee goħda-wahrtu taisi schanas-un eeristebm preekfha fl-unktigas ugħu-noschanas. Lohi jauki bij ari redsext, kad wiċċi Saldus krohna

meschafargi ar saweem valihgeem, kohpā kahdi 18, sawōs krohna mundeerindōs un ar weenadeem fchimeta firgeem pahrodz zaur Saldus meestu sawam mihiotam meschakungam pretim jahja lihds rohbehchahm, kur pirmee gohda-wahrti bij taifiti. — Tumfai metotees laudis bareem nahza no meesta un zitahm pufehm us meschakunga muishu. Pee muishas buhdamee gohda-wahrti bij ar jaufahm transparentehm un krohneem pufchot. Raibas lampas daschadās ugunis ap muishu un eepretim upmalai tika usfeetas. Drihs ari eraudsija meesta tuwumā raketī gaisā usschaujamees un dsicdeja flintes schahweenus norihbam, par sunu, ka meschakungs jau muishas turwumā. Tē ari meschakungs abrauza un tika apfweizinahts no wifahm pufehm. Behz tam nodseedaja Saldus dseadataji preefch tam fazeretu apfweizina-schanas dseefminu, us kam zeen. meschakungs, firdi kustinahts, wifem no firds pateizahs, ka winam parahdijuschi tahdu mihestib, ko nemas ne-efohr pelnijis. — Tad kahds atbildeja, ka ta mihestibas un gohda parahdijchana ne-efohr par dauds tahdam fungam, kas jau 52 gadi Augustam Reisaram ustizigi deen. Saldus pagasla skohlotajs tureja apfweizinaschanas runu, peeminedams, ka zeen. von Schaefera kungs, ka sawā amata, tā ari fadishwē — par svehtibu tohs ilgohs gadus tam gabala strahdajis. Peerahdija ari, ka winam pa leelai dala i japeizahs. ka Saldus apgabalā ne-efohr nekahdu muishataju, jo zeen. meschakungs, kas ilgus gadus tē dsichwodams un wifus ta apgabala laudis labi pasihdams, un arween ar teem darishanās stahwedams, tohs kur waredams us wifem labeem walsts tikumeem paslubinoht, par ko tas ka stipris pihlaris lihdssoht walsts pamatus stiprinaht. — Behz tam wehl dseadataji daschas dseefminas nodseedaja, par ko zeen. meschakungs wehl reis wifem pateizahs. — Meschafargi un dseadataji tika laipni us wakara-maltiti aizinati, kur tohs pameeloja, ka veenahkahs. Pee tam glahses tapa pilditas un kohpā faschkindinatas un us zeen. meschakunga namu weseliba usderta.

I. Leel-Eseres. Lohti reti peedishwojam tahdu gadu, kahds mums bij schogad. Jau 10. Augustā nebij par wifus plascho Leel-Eseres laukfaimmeezib, us lauka wairs neweena labibas steebrina. Un ne ween Leel-Eserē ween, bet ari wifas masajās muishas — ishemoht Vampalus un Reigi — bij jau lihds minetai denai wifa labiba ewahkta. Saufa, karsta wařara weizinaja lohti labibas eenahkuschanohts, tā ka schogad wareja fahkt dauds agraki, nela ziteem gadeem. Blaujas laiks ari bij tahds, ka labaku newareja wehleetees, un tapehz ari wifis darbi gahja steigchus us preefch. — Tikkab seemas labiba, ka ari wifareja ir schogad lohti labi augusi.

Semitneeki isrihkoja 1. Augustā salumu preekus ar danzofchanu un mahfliju ugumofchanu. Lai gan laiks bij lohti karsts, lai gan zeti no leela faufuma pahrleeku puteja un lai gan ari ne wifai tahlu no mums Wez-Sahtu semkohpibas skohlnieki ari tai paschā deenā tahdu preeka deenu bij sagatawojuschi, to mehr ari mums zeeminu un weefu netruhka. Daschi pat no tahlenes muhs ar sawu klahrbuhfchanu bij apgohdajujschi. „Mahjas Weesa“ isdeweis Plates kgs no Rihgas un „Mahjas Weesa“ redaktors Laubes Indrika kgs, pa Kursemi zelodami, bij no Kandawas pee mums abraukuschi. Tapat ari profesors Dr. Bezzengeris no Kenigsbergas, augsti mahzihts un pasihstams Leichu un Latweeschu walodas pehititajs, jau no Junija mehneshcha pa Augsch-Kursemi, Pohtu-Widsemi un Widsemi zelodams, bij no Dohbeles pee mums abrauzis. Dsirdejis, ka Semitneeki salumā iseeschoht, winch labprahf wehlejahs ar fchi apgabala lauschi dsichwi un ar Latweeschu walodas islohfni cepasihtees. 11 musikanti — wifis Latweeschchi — no pasihstama un flavenā Damberga kga waditi, aizinaja jaunohs laudis us danzi. Tumfai metotees apgaismaja behrsu birsi raibahs lampas un ugunis; tika ari raketes gaisā laistas. Wifur bij lihgfmiba, isglihtiba un jauka weenprahfiba redsama. Tadeht Plates kgs ijjazija sawu preeku, ka wifis til jauki un kreetni isdeweis, wehle-damees, lai jo prohjam tahdā weenprahfiba un faderibā laudis dsich-wotu. Ari Bezzengerera kgs reisu-reisahm leezinaja, ka wifis bijis til jauki, peeklahjigi un gohdigi; tas rahdoht, ka laudis efoht attihstiti un isglihtoti.

Muhfsu apgabalam schogad lohti faufa un karsta wafara. Leetus til reti bijis un nekad tā, ka aramai semei buhtu zauri isgahjis, waj sehjumeem pee faknes peetizis. Rudsi un kweeschi bij brangi no auguma, bet kuloht naw til rasfmi, tā to dohmajahm. No pahrleezigā faufuma un karstuma tapa wafareja dikt apfpeesta. Lauka darbi hanahza tā zits us zita, ka nesinaja, ko fahkt, ko beigt. Semkohpji newareja ar saweem paschu zilweleem ween istikt; bij janem algadschi palihgā, laukus nogohdiht. Jau Julija mehneshcha beigās un Augusta eefahkumā bij pee mums leelu-leela wafarejas plauschana un weschana. Ram ma-

schina bij pee rohkas, tee steidsahs ar kulschanu, lai waretu wafareju eewest schkuhnōs; kam tahs naw, waj atkal newareja dabuht, teem, rijā kuloht, jasteidsahs schkuhnus istukschiht. Laiks bij preefch labibas fahnishanas lohti isdewigis; labiba til faufa un nokaltuši, ka wairs labaku newar wehleetees. Daschas muishas, un tāpat ari daschi fain-neeli, kam schkuhnōs deewsgan ruhmes, jau lihds 13. Augustam bij wifū sawu labibu no laukeem noweduschi. Wezu-wezee laudis ne-at-minahs til faufas un karstas wafaras.

Kandawas Bruhwelu mahjās notizis bresmigs un negants darbs. Triju gadu wezam puisenam gihmis un azis filas fassitas, peere un galwa fagraisita, wehders ar nasi fahndōs sadurts, tā ka eekshas isnahkuschas ahrā. Tahdu atradusi mahte ne tahlu no rijas kartuseku laukā brezhzam un waimanajam. Dakteris naw bijis tai brihdi mahjās; kahds Lehrpatas students, kas par dakteri mahzahs, fahjhjis un faschuwis eewainotahs weetas, bet mas zeribas, ka behrns paliks pee dsichwibas.

Stendesmuishā, pee Talfem, nodedsis labibas-schkuhnis, kur bijuschi sawestri rudsi no 50 puhra-weetu leela lauka. Tāpat ari Wandseenes fungam nodedsis schkuhnis, kas bijis pilns ar ahboliku. Dohmā, ka besdewigas rohkas, grivedamas atreebtees, buhs padari-juschas scho neganto darbu.

No Gramsdas puses. Preefch 22 gadeem efoht tilai tahda karsta un faufa wafara bijis, kahda mums schogad, kur karstums pee 28 grahdeem ehnā fneedsa. Tilai pehrkona leetus pa reti muhsu lauzinus ir apflazinajis; bet, gohds Deewam, muhsu puse — ne wis ween seemas fehja, bet ari wafareja discheni labi isdewufrees. Rudsi well, tee labajee, 124 mahrzinas un puhri, kas schogad jo labi isdewufrees, swer 136 mahrzinas. Agri fehhee meeshi ir labi. Tilai tee fehjee — grants semē ir druszin panikhkuschi un no faules apfpeesti. — Zaur-zaurim nemoht buhs schogad pee mums it labs un svehtihits gads. Tilai kartuseku gads nebuhs wis. Tee ir granteendōs mafī no auguma. Warbuht ka tagadejais leetutinsh tohs wehl at-weldsinahs un leelakus pa-audsehs. — Krusa pee mums ir scho wafaru daudsreis, bet lehnam birusi; tamdeht, paldeews Deewam, naw nekahdu leelu skahdi darijusi. Pee mums buhtu schogad bagats ahboku-gads bijis, kad nebuhtu wehtras gandrīhs pusi no augteem — wehl ne-reenahkushus nokratijuschas. Ohgu gads ari bij dischens. — Sirgu sahdsibas no ganibahm ir jau atkal kahjeenē. Julija meh-nefi nosaga 2 Kaledu fainneekem 3 sirgus ar rateem un Mas-Gramsdas fainneekam 1 sirgu. Nakti us 6. Augustu atkal nosaga Disch-Gramsdas Zelsteina mahju ihpaschneekam 2 sirgus un ratus un kaimi-nam Smilkes-Luhkim atkal 2 gadu sirgu — 90 rubl. wehrtibā.

Behz 8 deenu leela karstuma no 23 lihds 25 grahdeem fahzelahs schini apgabala 4. Augustā sihws pehrkons un leetus, kas 12 fundas no weetas pastahweja. Ap paschu pusdeenas laiku pehrkons eespehra Kaledu „Krohgu-Greetena“ jeb „Meira“ mahjās, kuras Kaledu vagasts bij preefch pagasta-skrihvera lohnefchanas no sawa barona eepirzees; bet par laimi wareja wifas leetas, kas istabā atradahs, wehl isglahbt, tā ka til pati dsichwojamā ehla (ta fehta pati), kas bij no kohla, lihds pamateem nodega.

No Skohdas. Kahdas 3 werstes no Kursemes rohbehchahm un 12 werstes no Gramsdas basnizas atstatu atrohdahs Leich'malā prahwa pilsehtina, wahrdā Skohda, kur ari 1 Wahzu un Latweeschu Lutera basniza ar sawu ihpaschu mahzitaju un zitkahrtigā firsta Saphias pils, kurā tugad augustā Krohna amata-wihri dsichwo. Schihs pils ruhmes noswineja svehtideen, 8. Augustā, pawakare, sawadus gawiles-paswehtlus, kahdus gan ne muhscham wehl naw nedī Skohdas pilsehtina, nedī zitkahrtigā firsta Saphias pagalms — peeredsejis. Jo tani pawakare dēwa laipnigi Bahrtawneeki kohfchū „dseedaschanas un musikas konzertu“. Dseedataju-kohri bij kahdi 20 dseedataju un lihds 20 dseedataju seltainites. Dseedatajas bij gandrīhs wifas Bahrtawneeki tautas-apgehrbā gehrbuschahs, prohti: ihfōs, melnōs lindrakōs, kureem apalkhā farkana, plata bante spihdeja; burstes bij ari melnas ar 2 rinčhu baltahm knophehm, un rohlu dīlbjus pufchkoja tihri baltas paschu austu kreklu peedurkstnes. Wifas seltainischi galwas gresnoja masas, kohfchī faveetas farkanas drahninas. Kahjās bij kuperes ar baltahm sekhem. Musikas kohri bij 8 Bahrtawneeki, kas latris ar sawadu misina tauri puhstin puhta. — Tikkab' dseedataju, tā ari tauretaju-kohri wadija kreetni un isweizigi Bahrtawas jaunakais pagasta-skohlotajs, zeen. M. Bergmanas kgs, kas ari Irlandas seminarīja skohlojees un sawu ekfamu nolizis. Us konzertu bij ne wis ween wifis Skohdas augstmani, tā ari fahjhjis kungs, zeen. Lutera mahzitajs, apteekeris un fungi krohna amata, bet ari laudis no wi-

sahm un wifadahm kahrtahm un tautibahm, kā: Wahzeeschi, Latweeschi, Kreevi, Leischi, Bohli un Schihdi. Wisi usmanigi us dseedaschanu un taureschanu usklaufijahs un preezigi un pateizigi ar rohkahm plaukschkinaja. Ari no Kursemes apkahrtnes bij dauds atbraukuschi klausitees un isprezzatees. — Dseedaschanas konzerts eefahkahs pehz pulstien 6em ar to augsto Keisara dseefmu: „Deews, svehti Keisaru! ec.“, kas, ar trumetehm pawadita, kohfchi tika no wifem kohpā nodseedata; tad eefahkahs tahs zitas dseefmas, kas wifas kreetni un isweizigi tika dseedatas. Tahdu bij kahdas 15 konzertā. Pastarpahm musikanti ween kohfchi taureja un klausitajeem rahdijs, ko Latweeschi tautas behrni, ko Bahrtawneki eespehj un ko tee „dseefmu un musikas druwā“ ir mahzijuschees. Kad konzerts bij kohfchi ween beigts, tad eefahkahs skunstiga apuguno schana, ko ar fawu pascha rohku zeen, dseedataju- un musikas-kohra waditajs, M. Bergmana kgs, bij darijanis. Pehz beigts ugu noschanas wehl tika pils leelā sahle danzohs. 8. Augusts bij neredseta, bet jaukā peemīnā paleekama deenina Skohdineekeem un Kursemes apkahrtneekeem.

Pirmais un leelakais „paldeewēs“ lai ir scheit kaiji issfazits zeen. Bahrtawas dseedataju- un musikas-kohra teizamam wadonam, M. Bergmana fgm, par kreetni un labu dseedataju un spehletaju isskohlo schanu un wadischanu un par konzerta isrihko schanu. Sirsnigs „paldeewēs“ wifem dseedatajeem un dseedataju seltaimitehm — par jauku dseedaschanu. Ari wifem kahrtibas-wihreem no Bahrtawas — par teizamu kahrtibas isweschanu fweschōs laudis. — Mums, Leijas-Kursemeekeem, paleek nu Bahrtawneki tee preeskchagheji un rahdijai, us kurreni war un zil taktu spehj muhs tauteefchus un tauteetes aridjan „dseefmu rohchu un musikas paleijā“ aisswest, kad tik labi gribetajs un wedejjs atrohnahs un usmetahs. — Un tahdu wadonu un wedeju mums gan nebuhtu truhkums ir fchaj finā un fchaj druwā. Es dohmayu us Jums ziteem, zeen. tautas-skohlotaju fungi. Juhs esat tee wihi! Keratese tik pee darba, pee schi gan gruhtā, bet jaukā darba! Nebaidatees no puhsina! Buhs Jums un ziteem preeka-brihichi pawatā, un Deewa svehtiba lihgohs mahjās un laukōs; jo, kur dseefmas skan — it faldi — jaukā skan, tur patihk man! Tur patihk Deewam aridjan!

Lai dseefmu engelischli lidinajahs
Pahr tehwu-semes rohchu paleijahm.
Lai dseefmu kohri Kursemite krahjahs,
Lai laudis dseed ar faldahm dseefminahm.
Lai weenprahbib' un mihestiba allasch faistahs
Un selta meers un svehtiba is debefs laistahs!

E. F. S.

Tehkabschate. 1. Augustā, kā „Gwangelistā“ lasams, Daugava par baptisteem nokristiti 4 wihreschi un 3 feeweesshi.

Taunjelgawas-Ilukstes semkohpibas beedriba, kā „Itgai f. St. u. L.“ sino, nospreedusi, 1883. gada Augustā Grihwā atkal isrikhoft semkohpibas un amatneebas isskahdi.

Nihga. Kuratora palihgs, ihstenais fchtahtsrahts v. Besels, 22. Augustā fch. g. amata darischanas aissbrauzis us Pehterburgu. — Us Nihgas-Bolderajas dseiszelā 25. Augustā wakarā pee Altonas isstrehja is fledehm wilzeens № 106, no Bolderajas us Nihgu brauzoht. Leetus bijis isskalojis flihperus un fledes pahrlahjis ar smiltihm, zaur ko lokomotive pasaudejusi fawu dselsu pamatu un eegahsu fees grahwī. Ais lokomotives bijis tuffsch preeskhu-wagons, kas sadragahs, kā ari III. klasēs personu-wagons. Zilweki ne-efohrt eewainoti. — Lukuma dseiszelā, fahkoh ar 23. Augustu, brazeeni № 65, kas no Nihgas isbrauz pulst. 3ds un 5 min. pehz pušdeenas, un № 66, kas Nihgā atbrauz pulst. 9ds un 55 min. wakarā, nebrauz wairi starp Afareem un Kemereem. — Kahds Selgawas pasta-eerehdnis, kā „Rig. Itgā“ lasams, festdeen, 21. Augustā, ap pulst. 11em wakarā, Selgawas brazeenam tuwojotees, pee 7. waktneka-buhdas nolizees us fledehm. Bet brazeens to nosweedis fahaus, weegli eewainodams labokahju. — „Austras“ beedribas fugis „Atalanta“, kā „B. B.“ rafsta, fawā pirmā brazeenā, no Gesteindes us Nihgu, issweijoja netah ar Helgolandes 30. Julijā (11. Aug.) is wilneem tuffschu leelu latwu. Kā rāhdahs, ir svejneeku laiwa; galā eegreests wahrds: A. Walkner. — „Atalanta“ tagad eenem kohku lahdinu is J. A. Schmidta fga fahgetawas, deht noweschanas us Hawri, Franzija, par ko „Austras“ beedriba dabuhs wairak nekā 5000 rubku. Kapteinis zere schini rundeni ne tikai fchō zelu nobraukt, bet ari wehl reis ar lahdinu dohtees zetā. — Pilsehtas basnizu patronats, kā „Itgā f. St. u. L.“ sino, galigi nu nospreedis, pee Gertudes basnizas nodibinaht ohtru mahzitaja-weetu. — Senators Manaseina kgs treschdeen, 25. Au-

gustā, aissbrauzis us Pehterburgu. — Widsemes mahzitaju sinode, ko tagad notur Walkā, efoht apmekleta no wairak kā 70 mahzitajeem; starp teem, kā weesis, efoht ari Leipzigas misiones preeskchnecks Hardelanda kgs. Svehtdeen, 22. Augustā, Hardelanda kgs Wahzu bishbeles-fwehlos dewis plāschu pahrskatu par misiones darbu Indijā pee Tamulu paganeem, stahstidams par winu elkeem un deewkalposchanu. Pehz Wahzu bishbeles-fwehleem bijuschi Latweeschi bishbeles-fwehleem. Svehtku-sprediki teizis Leel-Salazes draudses mahzitajs Geddera kgs; wahrdi Lehrschees draudsei stipri pee fids. Pehz tam Zehfu draudses mahzitajs Bierhussa kgs kahvis kanzelē un usmudinajis draudsi garakos wahrdos, lai ne-atrujahs doht mihestibas dahwanas preeskch misiones. Plāschu un jauki Bierhussa mahzitajs iisskahstijis Latweeschi draudsei par paganu elku-kalposchanu, turedamees pee tam, ko Hardelanda kgs fchaj leetā sinojis. — Nihgas Kreevu beedribas un weztizibneeki, kā „Rischl. West.“ sino, pastellejuschi pee Maslawas fabrikanta Ortschirikowa diwi blohdas, kur pasneegt fahl-un-maiši Keisara Majestetehm pehz frohneschanas. Schihs blohdas efoht tag-d jau gatawas, un weena no tāhm jau dabuta Nihgā; ohtru gaidoht drihsumā. Winas laikam tikkhoht isskahditas, lai publika tahs apskatitu. — Pa ūrgu-dselszelu, kā „Itgā f. St. u. L.“ sino, 3 pirmās deenās braukusbas 18 tuhst. 626 personas, un prohti 23. Augustā 5405, 24. Augustā 5471 un 25. Augustā 7750. — Nihgas Kreevu seminarā us eestahschanas ekamai bij peeteikusches 86. no kureem 50 nosika ekamu, bet ruhmes truhkuma deht tikai 37 wareja tilt usnemti; 20 ir pareistizigi un 17 lutertizigi; — wihi, isneimohit weenu, ir Latweeschi semneeku dehli. — Edgars v. Löwensterna kgs, kā Wids. gub. awises lasams, ir pizis: 1) no grafsa M. Mengdena — Kaugurmuischu, Walmeeras draudse, par 175 tuhst. 782 rubl. 56 kap.; 2) no Ed. Zietemana — Konstanzes un Elisabetes muishinas, par 46 tuhst. rubl., un 3) no R. Ed. Blumberga — Kauguru meschakunga muishu, par 18 tuhst. rubl. Wifas schihs dolas tikkhoht faweenotas kohpā weenā muishā, sem wahrda Kaugurmuischa.

No Pinkumuischas. Trentschu zeemā pirmdeenas rihtā, 23. Augustā, nodega diwu faimneku, Ohsol-Trentschu un Leel-Trentschu, kohpu rija, pee kam pirmajam aissgahja zaur uguri wifa-reja, ohtrajam kahda data. Uguns zehlupees zaur puišchu neprahrigu apeeshanahs peedarbā ar svezi. **B. B.**

No Skrihvermuishas. „Balt. Wehstn.“ sino, kā pee Skrihvermuishas Dahbolu-frohga svehtdeen, 22. Augustā, atrasts islikts behrns, meitene. Behrns, kā leekahs, efoht jau wairak deenās wezs. Polizeja mellejoht pehz behrna mahtes.

Tehrpata. Peektdeen, 20. Augustā, tika gulbinatas semes klehpī nelaika Dr. Kreuzwalda meefas. Nomirejs naiv tikai peemīnams kā ahrsts, bet ari kā weens no kreetnakajem Igaunu rakstnekeem. Winsch ir fastahdijis Kalewipoeg teiku, is teikam, kas rohnhās tautā; bij meera mihestibas, kas ne buht nebūt weenis prahis ar dašcheem schi laika pahrlieku dedsigem Igaunu tautas dehleem. Dr. Kreuzwalds bij preeskch kahdeem gadeem pahrnahis dīshwoht no Werowas us Tehrpata pee fawa snohta, gimnasiās skohlotaja G. Blumberga Iga, kur tas nu ari nomira. Lihka-runu tureja wirsmahzitajs B. Schwarzs par teem wahrdeem: „Nekawejet mani!“ Nunatajs peemīneja nelaika darboschanahs daschadās leetās; wiaa mihestibu pret fawu dīmteni un tautu, un kā tas dascham stahwejis klah ar labu padohmu. Ap nomireja kapu bij fapulzejusches dauds zilweku is wifadahm kahrtahm, kas ar aissgrahbu firdi noskātijahs, kā mihestibā nelaika meefas tika celaistas kapā. Pehz tam, kad wirsmahzitajs Schwarzs us kapeem bij beidjis runah, tika no dascheem turetas wehl atwadischanahs-runas nelaikim, kurās bij redsams, zil pehz Kreuzwalda lohti noschehlo. Starp runatajeem bij: teologijas students Kallas, kas runaja wifū Igaunu studentu wahrda; no „Cesti Kirj. Selts“ pūses lektors Dr. M. Weske nosika lohsberu frohni us nelaika kapu; „Wanemuine“ beedribas, kurā nomirejs bij par gohda-presidentu, un „Cesti Postimees“ redakcijas wahrda runaja Dr. R. Hermanis; pehz wina Wesenbergas „Kalewipoeg“ beedribas weetneeks, un tad redaktors A. Grenzsteins un kurlmehmo skohlotajs H. Eglons is Fennernes, kuri aissgahjejam isteiza fawu atwadischanahs rīhmju wihsē. Daschu beedribu wahrda pateizahs mahzitaja-amata kandidats H. Treffnera kgs aissmiguschajam par wifū labu, ko tas Igaunu tautai bij darijīs. Beidsoht ari wehl kahds wezs skohlotajs ihfōs wahrdos atwadijahs no nelaika. Pa tāhm starpahm ari atskaneja jauka tīcheterbalīga dseefma, dseedata no „Wanemuine“ beedribas kohra, sem Dr. R. Hermana fga wadischanas. Kad jau kāps bij aissbehrt, nodseedaja wihi wehl

kahdu dseesmu. — Gan dascham, kas no zeenijama wihra un Igaunu original-rakstneebas nodibinataja kapa, pee kura stahweja tirkat Wahzeefchi, ka ari Igauni, greefahs atpaakal, bij sawa firdi jaleezina: „ne Wahzeefcheem, ne Igauneem, bet wifai muhfu semei ir janoskumist par fchi eewehrojamä wihra nahwi!“

Hapsalā schogad bahdes-weesu bijis 2292; pret 1980 pagah-juschi gadā.

Pleskawa. Us Pleskawas un Porchowa biskapu Natanaēlu, ka „Rig. Ztgai“ sino, notizis usbruzeens. Biskapam zelojoht us Ostromu un garam brauzoht gar kapfehtu, akmeni pa lohgu eemeta karitē, bet eewainoht ne-eewainoja. Diwi tehwini apzeetinati.

Maskawa. Turennes zeetumā iszehlupees fehrga, lihdsiga koleera-fehrgai. 62 arrestanti faslimuschi. — Keisarenes Marijas pat-werfme preefsch behrneem, kuru wezaki nosuhtiti us Sibiriju, tika atklahta Masklawā 27. Augustā.

Odesa. Nakti us 15. Augustu polizeja apzeetinaja kahdu Pohli, Kortschewski, kas tur dsihwoja bes sinama amata. Mahjā winam bij tikai 1 strahdneeks, kas, 3 mehneshus jau pee wina deenedams, festdeen prafija naudu. Bet taks weetā tas dabuja 25 usflaititus ar speeki. Strahdneeks nogahja pee polizejas, pasinodams, ka wina kungs nodarbojotees ar naudas pakaltaisichanu. Pulkst. 120s nakti polizeja iskratija wina dsihwoqli, pascha gan ne-atrasdama mahjās, bet par to wina palihgu, peederigohs rihkus un par 400 rubl. ne-ihstas papihra un fudraba naudas. Kortschewski wehlak apzeetinaja pee kahda radineka. Winsch israhdiyes par leelako blehdi, kahds tikai dohmajams. Pagahjuhchā gadā winam wehl laimeejes ap-prezeh jaunu feewinu, kas to, wezakeem ne-atwehloht, uehmuši aīs mihleſtibas, nesa nefinadama no wina blehdibahm. — **Odesa** is Konstantinopeles atbrauzis kahds Anglu agents, kas nodohmā uspirkt 28 tuhkf. aitu preefsch Anglu kara-spehka. Bes tam kahdas turennes twaiku-dsirnawas dabujuscas leelus miltu pastellejumus us Anglu rehkinuma, un pehdigi wehl tur atbrauzis ari kahds Franzijas agents, kas uspehrik leelu pulku ragu-lohpu.

Simbirskas gubernā 3 aprīnkōs, it fewischki Kurfunas aprinka sahdschās, tagad plohsahs Sibirijas lohpu-mehris. Kahda sahdschā par peem. krituschi ne masak kā 200 sirgu.

Tschugujewa. Is Dona kāsaku pulka Nr. 10 kāses schinis deenās issagti 32 tuhkf. rubl. (19 tuhkf. skaidrā naudā un 13 tuhkf. rubl. wehrts-papihrōs).

Aisbaikala apgabalā 1½ mehneshha bijis leels faufums. Upes issufejuhcas; kugoschana nostahjupees. Kāuki dauds zeetuschī zaur tam.

No ahrsemehm.

Wahzija. Sedanas kājas peeminas deena schogad, tāpat kā agrakōs gaddos, tikusi swineta wifā Wahzija. Schi deena ir 21. Augusts (2. Septemberis). — Sedanas kājā 1870. g., kā sinams, Frantschu keisars Napoleons III. tika sawangohts, un zaur to Wahzu-Frantschu kāra liktenis isschekits, kaut gan pats kāsch wehl willahs daschus mehneshus. — Brūhschu tautas-weetneku zelschanas esoht noliktaus us 7. (19.) Oktōberi. Wehletaju zelschanas buhschoht 30. Septemberi (12. Oktōberi). — Breslawā tagad us kāra-pulku manewe-reem atbraukschī ne ween keisars Wilhelms, krohva-prinjis un dauds Wahzu generalu, bet ari daschi ahrsemes weesi, — tai pulka kārewu leelfirstis Vladimirs ar sawu laulato draudseni. Warschawas general-gubernators Albedinskis ari turp nobrauzis, apfweizinhalt keisaru Wilhelmu, jo pehz pastahwoscha eeraduma rohbeschu prōwinzes augstakais pahrvaldneeks it reisās steidsahs apfweizinhalt kāminā walsts waldi-neku, zīk drihs tas tuwojahs rohbeschai.

Dahnijs. No Islandes sino, ka turennes eedfishwotajeem draudoht leels truhkums. Islandes sala atrohdahs deewsgan tahku seemelobs, un gaifs tur tik auftis, ka augliba newar buht leela. No labibas audsinafchanas tur mas kas mehds isnahkt un eedfishwotaji pa leelakai dalai dsihwo no lohpu tureschanas, jo preefsch lohpeem tur dauds-mas bariba usaug. Bet schogad leelā falas daļā gandrihs nkas ne-esoht usaudis. Zehlonis esoht mekle-jams pagahjuhchāfiltā seemā. Minetā seemā wehl tahakās seemelobs leeli ledus-kalni un ledus-lauki atrahwusches no faweeem agrakeem stahwokteem un aispeldejuhchi us deenwideem. Tee nonahkushī pee Islandes un apstahjuhches ap schi falu, — wiswairak ap winas seemela pusi. Schie ledus gabali falas seemela pusi wehl lihds Augusta mehneshha eefahkumam ne-esoht bijuschi iskuhushī. Aufstums, kas no wineem isplatijees pahr wifū falu, esoht apturejis sahles augschanan, un tamdehls lohpeem peetrughzis baribas. Gedfishwotajeem bijis ja-ap-

kuj leela dala no lohpeem, it ihpaschi aitas, un zaur to wiku manta un pahrtikschana tikusi ispohstita us dauds gadeem. Bes tam esoht jaschaubahs, woj eedfishwotaji mas spehs pahrtiki līhds nahloschhai wafarai. Tamdehls Dahnijsā sahkuhchi lahti naudu preefsch baribas un zitas valihdsibas fuhtschanas us Islandi. Awises raksta, ka ar schi darbu esoht jasteidsahs, jo pehz ne-ilga laika usnahlfchoht seema, un tad ledus dehls wairs newareschoht notikt Islandē.

Anglija. Izru polizistu nemeeri atkal beiguschees. Leelaka dala no polizisteem luhguschi waldibu, lai tohs atkal usnaemoht deenestā, kas tad ari notizis. Tik kahds masaks pulzinsch suhrgahlwju ne-esoht atmetuschi sawu pretestibu. — **Sulu-Kafseru** kehninsch Retschwajo atkal atstahjis Anglijā un aissbrauzis us Deenwidus-Afriku. Winsch lohti preezajotes, ka walsts tam atkal atdohta. Bagatas dahwanas tam fadohtas no Anglu waldibas un dascheem augstmaneem. Par tam winsch buhschoht eegahdatees few lohpus; jo zaur karu tee tikuschi tam isnihzinati. Kahda Londones misiones beedriba tam ari eedewusi lihds daschadus garigus rakstus, lai tohs liktu pahrtulkoht Sulu walodā un zaur to palihdsetu isplatiht kristigu tizibū pee Sulu-Kafereem.

Greekija. Greeku-Turku rohbeschu strihdus gandrihs pilnigi isschekits. Abas puses eebahuscas sohbinus makstis. Tikai par kahdam atlikuschahm strihdus punktēm Greeku fuhtnis Konstantinopelē wehl wedoht farunas ar Turzijas ahrleetu ministeri.

Turzija. Pehz Angl u-Turku kāra-beedribas, kas jau esoht no-flehgta, bet wehl naw issludinata, Turku waldibai brihw suhliht us Port-Saīdu 2 lihds 3000 Turku saldatu, kureem atlauts iskahpt pee malas, zildrihs no Turku waldibas puses Arabi Bejs buhschoht isslu-dinahts par dumpineku. Bet kad nu schi issludinachana schim brihscham jau notikuši, tad minetā Turku pulka nosuhtschana us Port-Saīdu gaidama kātrā brihsdi.

Egipte. Sina, ka Arabi Bejs pehz kautina pee Kosafinas lihdsis pameeru, teek atsauktā par nepateefu. Turpretim apstiprina, ka Sagosigas gubernators wina usdewumā esoht dewees pee Anglu generala Wolseleja, farunatees par pameera un wehlak par pilniga meera noslehgshananu. Minetam gubernatoram bijuscas farunas ne ween ar generali Wolseleju, bet ari ar Qediva komisaru Sultanu Paſchā. Pa tam us kāra-lauka nkas eewehrojams naw notizis. Angli wehl stahw pee Kosafinas un Egipteschi apzeetinajoteses pee Telē-Kebiras.

Indija. Bombejā un daschās zitās Indijas weetās esoht koleera-fehrga. Wehl stipraki ta plohsotees us Filipinu falahm, — it ihpaschi Manilas pilsehātā, kur mirstoht 200 zilwelu deenā. Kad nu no Indijas un no Filipinu falahm brauz dauds fugu zaur Sueza kanahu us Čiropu, tad starptautiskā weselibas kohpschanas komisija Egiptē spehruši sohtus, ka no fehrgas weetahm nahloschē kugi tilku Suezā kārtīgi ismekleti un sinamu laiku tureti tā faultā karantinā, lai koleera-fehrga netiktu eewesta Čiropā.

Widus-Amerika. No Kingstona (Oshamaikas falā) sino, ka tur kahds Ithreitis Westgets apzeetinahs, kas pats esoht isteizis, ka ir weens no dalibnekeem pee slepkawibas Henikfa dahrīa Dublinā. Winsch esoht lohti nemeerigs, beeshi draudoht ar pahslepkawibū un meegā runajoht aplamas bresmigas lectas.

Wišjaunakahs finas.

Kauja pee Kosafinas bijusi 29. Augusta. Abju saudejumi mehreni. — Arabi nolaids dseramā uhdena kanahlu aīs Anglu lihnijahm. — Turku awisehm usdohts, Arabi wairs nesaukt par Paschā. — Agents is Hamburgas atbrauzis Masklawā, usaizinah, lai pedalahs pee rahu-lohpu issahdes, kas nahloschā gada tiks isrikota Hamburgā. Starp issahditajeem tilshoht isdalitas ne tik ween gohda, bet ari naudas-algas. — Nischni-Novgorodas tirkus nobeigts. Tirkus farogs tizis nolaists 25. Augusta. Ar andeli — wišpahrigi remoht — gahjīs labi. — Widsemes gubernas-prokureeris, ihstenais schtahitrahats K. v. Kieter, us pascha luhgshananu, slimibas dehls, 24. Augusta atlaipts no amata. — Par 11 uguns-grehkem Rīhgā, kā „Rig. Ztgai“ sino, esoht issnahts, ka tee zehlusches zaur laundaru rohlahm. Tā kahds wahsprātīgs muhrneeku strahdneeks O. M., 16 gadus wezs, isteizis, ka winsch peelizis uguni pee waitakeem nameem. Bes tam diwi saldatu dehli, Pahwils Hanšch (saults Jonitšch) un Pehteris Meldeornek, fatverti, kad patlaban gribejuschi aisdedsinah tā kahdu namu Jelgawas Ahrihā — ar pakulahm un petroleju. Wini isteikuschi, ka kahds Grigorijs Iwanowitsch wiaus us tam uswedinajis, teem naudu par to sohliedams. — Schis ari tizis faktijs Masklawas Ahrihā. — Salsh kāstanu sars ar pilnigi usplaukuhcheem seedeem „Rig. Ztgai“ redakcijai 27. Augusta peesuhihts is Mihlgrahwes. Kohs, no ka sars nemis, turflahti esoht pilns auglu. — Leelupes krasts Majorōs 26. Augusta wakarā eegahseees Putnika grunts-gabala turumā, pee

twaikoru steeleem, pa 12 kubika-afihm. Tahtaka eegahschanaahs aif-kweta zaur to, fa kohki nogremdeti. — Wainodes muischaas Kutmitu mahjās, fa „Tagesanze. f. Lib.“ sino, 14. Augusta wakarā nodeduschaas 3 ehkas: istaba, stali uu skehtis. Sadedis wijs lohpu-ehdamais un ifkultā labiba skehti. Lohpi is stalleem isglahbti. Saimneeks, mantibu glahbjoht, siipri fadedsinajees. No kam uguns zehlupees, naw wehl sinams; bet dohmajams, fa peelaista, jo sahjas degt no stalleem. — Bormfahē 21. Augusta wakarā nodedsa falpu-dishwoollis un rija ar wijs labibū un lineem. No kam uguns zehlupees, naw sinams. Ra-baga falpineem leela skahde, smagas behdas.

Mantineeki.

Astahsijis — Brihwakans.

(S. turpinajums.)

10.

Karstens un Edite bij apnehmuschees, lai gan tas teem lohti gruhti nahjās, tomehr preefsch pasascheereem tureht apflehtu fawu mihlestibū. Pasascheeri brihnijahs, kad tee redseja Editi jau ohtrā deenā atkal jautru un preezigu, un fa nemas nebij noskumuñi par to, fa tai bij nosagti papihri. Neweens to nesinaja, fa wina wakar wakarā us fuga ar kapteinis bij flegusti mihlestibas deribu.

Zadeks, tifdrīhs kā tas Editi eeraudsija, tuhlit faprata, fa nu ir notizis kas jauns. Editei pateesi bij to behdatees; bet wina to nedarija. Adwokats apnehmahs dabuht skaidribu.

Winsch Editi fasapris, to useunāja:

„Labprāht es buhtu wakar wakarā ar Jums runajis un Juhs apmeerinajis; bet es newareju Juhs dabuht.“

„Es biju wakar weena pati fawā istabā,“ Edite atbildeja. „Ko tad Juhs man wakar gribejahā teikt?“

„Es gribiju doht to padohmu, lai Juhs nebehdajatees pehz fawem sagtajeem papihreem. Es eismu pahrleezinahs, fa Juhs atradiseet ar laiku wijs, un pasust Jums nepasudihis nekas; tomehr es preezajohs, fa Jums newaijadseja manas apmeerinashanaas, jo is Juhs preezigham azihm ir redsams, fa Juhs jau efeet pahrzeetuschi wijsas behdas.“

„Waj tad man no tam nahktu kahds labums, kad weenumehr par to behdatohs? Kas notizis, tas notizis.“

„Pateesi nē,“ Zadeks atbildeja, „tomehr man jabrihnahs, fa Juhs to wijs efeet tik ahtri warejuschi aismirsti, jo gudri wihi mehds faziht, fa feewischli skahdi lohti gruhti aismirsti. Waj kahds naw pee tam Jums bijis palihdis? Jeb waj Juhs ne-efeet kahdam wakar isteikuschi wijs to notikumu?“

„Nē,“ Edite atbildeja.

„Waj ari kapteinis jau sin, fa Juhs tik preezigi?“

„Es wehl ne-eismu ar wina schoricht runajusi.“

„Man ir brihnijis, fa ari kapteinis schoricht ir tik pat jautris kā arweenu, kurpretim tas wakar lihds ar Jums bij lohti noskumi. Man israhahs, fa winsch dohmā tahs paschas dohmas, kuras Juhs.“

„Tas jau ari war buht, fa winsch to paschu dohmā, ko es,“ Edite atbildeja. „Kas sudis, tas sudis! War ari buht, fa kapteinis ir tamdeh kautris, fa winsch ir atradis sagli.“

„Tad winsch to Jums buhtu patejis,“ Zadeks fazijs.

„Kā tad lai winsch man wareja pateikt, kad es schoricht wehl ar wina nemas ne-eismu runajusi!“ Edite atbildeja.

„Kad winsch Jums to buhtu gribejis teikt, tad jau winsch Juhs wareja usmekleht. Redseet, winsch jau runā tur ilgu laiku ar suhrmani; waj tad winsch Juhs nebuhtu eeraudsija?“

„Nesinu,“ Edite, par tāhdahm adwokata klausinashanaahm fadusmojuvees, atbildeja. „Kad Juhs wijs tā gribreet dabuht sināht, tad eita un preefet kapteinim. Atbildeht winsch atbildehs!“

Zadeks sakneeba luhpas. Pirmo reisu winsch dīrdeja Editi tā runajam. Ko tas gan nosihmeja? Waj Edite bij dohmās, fa winsch ir tas saglis? Nē, tas newareja buht. Winsch faprata, fa zits bij mantojis Edites ustizibū.

Zadeks labprāht buhtu gribejis sināht, waj Karstens naw flegdsis ar Editi mihlestibū; bet fchodeen tas tam ne-isde wahs. Tamdeh winsch apnehmahs palikt ilgak to wakar us fuga, jo winsch zereja, fa tur warehs kluusu nosklatitees, ko Karstens ar Editi dārhīs.

Winsch aissihda aif kahdas muzas, lai nepamanishts waretu nogaidiht, kamehr Edite un Karstens isnahs us fuga wirfus. Dāschadas dohmas tam gahja zaur galwu. Winaam iſlikahs, it kā Edite jau sinatu, fa winsch ir tas saglis. Tas noschehloja, fa bij zaur ne-apdohmibu to padarjis. Winsch eesfatijs, fa tas wijs war mas ko lihdsieht, jo Edite jau wareja atkal eegahdaht zitus papihreus. Zadeks to ari nebuhtu padarjis, kad tam nebuhtu bijusi eesilus galwina no wihsa. Winsch lika wijs wainu us dakteri, kas to weenumehr bij skubinajis us dīrdehanu.

Kapteinis bij manijis adwokata wīltigo nodohmu. Lai gan winsch ne-atradahs us fuga wirfus, tad tādshu winsch sināja zaur suhrmani, fa Zadeks ir us fuga wirfus paslehpées aif kahdas muzas.

Edite bij Karstenam apfohlījus, fa wina tad, kad wijs gulehs, eradifees fuga wirfus. Karstens bij apfohlījus winai doht sihmi; bet Zadeks nu wina pee tam kawea.

Kapteinis staigaja nemeerigi pa fawu fajiti, jo suhrmanis tam bij paheftijis, fa Zadeks wehl arweenu atrohdotees aif muzas. Tē eenahja kapteinim prahātā fawadas dohmas. Winsch pasauza diwi

matroschus un teem usdewa fahdu darbu; pats winsch lehni atstahja fajiti un dewahs us fuga wirfus.

Abi matroschi pakemha fahdu spanni un to preefmehla pilnu ar uhdeni. Zadeks, to wijs redsedams, dohmaja, fa matroschi pehz para-stahs wihses masgahs fugi? bet tē us reis tas fajuta, fa winaam us lehja wirfus uhdeni. Dušmigi winsch uslebzja un eesahka matroschus lamah.

„Schini aqumirkli peenahja Karstens.“

„Kas tē ir notizis?“ winsch prasija, islīkdamees, itin kā neka nesinatu.

Zadeks winaam isteiza, fa tas efoht apleets ar uhdeni, un nu efoht flapjsch no galwas lihds fahjahm.

Kapteinis fawza matroschus pee atbildeis; bet fchē isteizahs par newainigeem, jo wina gribejuschi tihriht fuga wirfus, un ne buht ne-efoht sinajuschi, fa kahds buhfschoht paslehpées aif muzas.

„Kur tad Juhs sehdejaht?“ kapteinis waizaja.

„Ais fchīhs muzas,“ kahds is matroscheem isskaidroja.

„Adwokata fungs, pee tam Juhs efeet paschi wainigi; ari es nebuhtu warejus eedohmatees, fa Juhs tur sehdejaht,“ kapteinis fmeedamees issauza. „Aha! Ta ir bijusi pahrleeku fohscha masgahschanaahs! Nu, tas neka nefahdehs; flapjabs drahnas atkal drihs isschus, un fasaldeetees Juhs ari newarefeet, jo scho wakar ir pahrleeku filts.“

„Us preefshu Juhs buhfeet usmanigaki!“ Karstens us matroscheem greefes bahrgi runaja, lai gan tas no fmeelkeem tik-ko fawaldijahs. Matroschi bij kreetni pastrahdajuschi fawu darbu.

Zadekam nu wairā nebij nekahda preela apwakteht Karstenu un Editi. Winsch steidsahs us fawu fajiti, lai waretu nowillt flapjabs drahnas.

Kapteinis bij fafneedsis fawu mehrki. Desmit minutes wehlak bij us fuga wirfus wijs kluusu, un kapteinis ar fawu mihiako wareja netrauzeti parunatees. Karstens fmeedamees issahstija Editei, fa Zadekam isgahjis, un Edite ari Karstenam atklaahja, fa Zadeks ir reis gribejis winaas firdi, un kā wina to ir atraidijus.

Karstens farahwahs. Waj Zadeks winaam nebij teizis, fa winsch ir wezs vuisis, kas ne buht nedohmā eemantoht Edites firdi?

„Kad winsch to darija?“ Karstens aigrahbis prasija.

„Tai deenā, kad bij „jautribas-preef“. Pehz tam, kad ar wina biju danzojuši, tas mani luhds, lai tam pa-eijoht drusku lihdsi us fuga ohtro galu, kur winsch ar pukstofshu firdi man atklaahja fawu mihlestibū.“

„Un Tu atraidiji wina?“

„Ja; es winaam teigu, fa es ne muhscham wina newaru mihleht. Winsch gan luhds, kad tagad newarohit mihleht, tad lai tādshu dohdoht to weenu zeribinu, fa buhfschoht us preefshu mihleht; bet es atraidiju ari to luhgschanu.“

„Edit, waj Tu eſi rahdijuſi winaam fawus papihreus un lezibas-rafstus?“

„Ja.“

„Waj winsch sināja, fa Tu winaus paglabā masajā foħminā?“

„Ja. Winsch pats redseja, fa es winaus tur eeliku.“

„Waj winsch ari sināja, kur Tu glabā atflehgū?“

„Warbuht fa winsch to ir redsejis.“

Karstens fahdu brihdi zeeta kluusu.

„Waj Tu fini, Edit, kas Tawus papihreus, Tawu naudu un Tawas selta-leetas ir sadis?“ winsch fazijs.

Editte Karstenu usskatija.

„Winsch — winsch to ir darijis!“ Karstens issauza.

Editte to newareja faprast.

„Tas newar buht; tee papihri tādshu winaam nedara nekahda labuma,“ wina atbildeja.

„Atrebschanahs dehk winsch it to darijis,“ Karstens fazijs. „Winsch dohmaja, Tewi dabuht kā bagatu mantineesi; bet kā nu tas winaam ne-isde wahs, tad ari winsch Tewi nenowehleja to mantojumu! Peħz tam, kād Tu winaam hiji dewiġi garu degunu, proħti tahs deenās pawakarē, kad bij „jautribas-preef“, winsch toħs Tewi ir nosadis.“

Editte nezereja atraħħi pree Zadeka tāħdu neħaħni, un tamdeħħi wina ari negribeja tizejt Karstena wahrdeem.

„Winsch pats bij leels palihgs pree sagħla meklesħanaas!“ wina preeħħmeja.

„Sinams, lai zaur tam newaretu neweens no wina dohmaħt kā launū.“

„Waj Tu gan dohmā, fa winaam wehl tahs sagħaż-ħeġġ leetas ir?“

„Nē, es eismu siġri pahrleezinahs, fa winsch tahs ir eemetis juhrā, un tahs ir pajudusħħas us wifhem laileem.“

„Kas to war peerahdiht, fa winsch to ir darijis?“ Edite preeħħmeja.

„Peerahdiht to gan newar neweens, un teikt es ari winaam ne-war, fa es to turu par wainigu. Bet es juhtohs laimigħ, kād sinu, fa Zadeks zaur fawu flauġa-darbu Tewi maš-ħalli. Ko Tu zaur wina sagħħanu eki pasaudejus, to es grību simkafha Tewi attliħd sināħħi. Edit, Tu eſi mana, un es nu driħkstu ar wifhem speħleem strahdhaħ preeħħ Tewi. Es grību gaħdaht, fa Tawas mantoħħanaas teesħħas Tewi netek aktnejtas, un ja man warbuht tas-ne-isħoħtoħ, tad es doħ-maju, fa Tewi zaur tam nenoħiħi nemaj skahde, jo es eismu apneħħmees par Tewi għadha.“

„Es waixak neħħi negribeja, kā tikai Tewi!“ Edite tam kluu attejza.

„Nu, kād tas tā ir, tad paxxa tagħid manu luhgsħanu,“ Karstens Editi mihi aplampdams fazijs. „Eſi pret Zadeku us preeħħ Tewi

til pat laipna, là ſenat. Winsch nedrihſt ſinaht, fa mehs wiwu tu-ram par to ſagli; zitadi tas war wehl padariht mums zitadu laumumu. Mas deenās tikai mehs wehl wiſi buhſim lohpā; til drihs fa buhſim atſneegufchi Ameriku, tad ſchirſeſ muhſu zeli."

Stundas bij pagahjuſch, lad ſchis jaunais, laimigais pahris atſehdahs, fa jadohdahs pee meera.

"Wehl reis Tewi luhsdu: Sa-eijees mihiſgi un laipni ar Zadeku," kapteinis no Edites atwadiamees fazija. —

Ar braukſchanu gahja brangi uſ preeſchu. Kapteinis jau wareja paſinoht paſaſcheereem, fa kugis pehz pahri deenahm faſneegs Ameriku.

Indrikis lehza no preeſka ſirds, jo winsch pawifam bij apnizis kuga-dihwi, kure tam Zadeku zaur ſawu uſmahlſchanohs ne-iſſakami geuhu padarija. Bes tam ari winsch par to preezajahs, fa nu at-ſneegs ſemi, kur dabuhs gudru dakteri, kas valihdſehs ſlimafam Marijas tehwam.

Bij aufsta nepatiſkama deena. Wehſch, kas leetus mahkonus apalſch debefſ ſchurp un turp dſenaja, bij ari ſadſiniſ paſaſcheereus kajiteſ. Indrikis bij gandrihs weens pats valizis. Winsch ſtatijahs uſ mahkoneem, ko wehſch breeſmigi dſenaja.

Pepeſchi winsch tifa iſtrauehts. Indrikis eeraudſija Mariju.

"Paſihdſeet! mans tehwſ mirſ!" wiwa rohkas paſehluſi luhsdu. Schehlumi wiwu pahrwareja; wiwa eekahla gauschi raudaht.

Indrikis gahja lihdsi uſ to weetu, kur ſlimneeks guleja.

Indrikis eeraudſija, ſlimneeks ſneedſa tam ſawu rohku pretim.

"Waj mehs wehl tur ne-efam?" winsch ar aiffmakufchu balſi praſija.

Marija raudſija wiwu apmeerinaht.

"Waj tas ir tas wihrs, kas man no Amerikas rakſtija?" ſlimneeks runaja tahla. "Aha! Juhs eſet! Man wehl ir wiſi tee pa-phihi un eſ to waru apleezinah, fa tee ir Juhsu. Wiwa no wiſa itin neka neſin; eſ preeſch taſ eſmu wiſu turejis apſlehpnu; lai gan wez ſmu, tomehr wiwu pawadiju" — — —

Peekuſi winsch atkita atpaſal gultā.

Indrikis gribjeſ ſault dakteri; bet ſlimneeks dewa ſihmi, lai to nedara. Wiwa elpoſchana palika arween wahjaka.

Pehz brihtina tas raudſija atkal peezeltees.

"Man waijag — man waijag — wehl ar Tewi runah, Marija. Tu eſi — Tu eſi — —" winsch apluſa, jo tam peetrushka ſpehka. At-puhtees winsch iſwilka iſ pagalwja kahdu pažinu un to Marijai pa-ſneedſis fazija: "Tē ir wiſi — to glaba!"

Reiſ wehl winsch elpoja un tad iſdſiſa. —

(Turpmak wehl.)

Kad to buhtu ſinajis, tad labak ſawu muhſchu ne- mas nebuhtu prezejees!

Zik dasch labs laulibā dohdamees zerē, fa nu wiſi gaifs tam zauru muhſchu ſkanefchoht no preekeem, un wiſas leetas ta notiſchoht, fa pats tikai kahro un eegrabahs. Winsch dohīma, fa eſoht tas gudrais wihrs, kas iſhti ſapratiſchoht, ſeewu iſmahziht un behrnuſ ſrah un audſinah, fa nahkahs, un ſaimi allasch kreetni walbiht.

Bet kad neweizahs, fa zerejis; kad ſeewa neklauſa, kad behrni paleek palaidni, ſaime ir kuhtra, ſtuhrgalwiga un nahburgi ari paleek naidigi, kad wiſads kruſts un pohts, fa ohtram, trefcham — ari ſhim uſbruhk: tad winsch paleek nepažeetigs, errigs un pužigs, un ne-mahs ſchelotees: "Ak, kad to buhtu ſinajis, tad ſawu muhſchu ne-
mas nebuhtu prezejees!" Jo to nu redſoht, fa akmenim, kas pliks un kails tihrumā, tak klahjotees dauds labaki, neka tahdam ſeewas-wihram! Ar tahdeem un wehl ziteem gaudi-wahrdeem winsch welti ſuh-
dahs, it fa wiwa amata un wiſas ſwehtahs apſohliſcha-

nas uſ muhſchigu dſihwoſchanu. — Un pee tam muhſu mahzitaji ſtrahdā uſtizi, fa ſtrahdajufchi paſaditōs gadu-ſimtenōs. Tamdeh nedara pareiſi wiſi tee, kas mahzitajus laikrafſtōs u. t. j. pr. nizina un leek nowahrtā, kur tik waredami. Tas wineem laupa preeſku pee ſwarigā walbiſt, un Deewa amata un mums laupa dauds ſwehtibas. Un kad ari kahdu alotohs un pahrſtatiſtahs, tad tomehr paraſta iſtu-
reſchanahs no daschas puſes naw un naw aibildinama. To mehs arween wairak atſihſtam un atſihſ ſeifi ari tee, kas ſchim brihſham to negrib atſiht. Kristigā tautā ta nepeelſlahjahs!

Dohdeet iſklatram zilwekam, kas tam peeder! Dohdeet gohdu ſkohlotajeem, wezakeem, amata-wihreem, faiſnekeem un maiſes-de-
wejeem, lai wiſur walda kahrtiba, meers un gohda-prahs.

P. Skuſchky,
Pilſkalnes ſkohlotais.

Bet kas ſawaldahs klufa paſeſchanā un neſmahde pat ruhktalo bikeri, tas mantohs ihſtu wihra titumu un wiſas leetas galā uſwahrehs.

Zik jauki dſirdeht tahdu ſlawu: "Tam ihſtens wihra titums; wiſch naſtu neſoht neluhſt un behdu zepli kaufehs ne-iſſchihſt." Pat wels un paſaule drihs mana, fa tahdam zelſch ir jagreſch.

Behdu-ſkohla ir ta ihſtā augſtſkohla, kur wiſaugſtakas leetas maſzamees.

Needra ſchauſbahs tur un ſchur,

Klanahs katra wehjam;

Ohsols kaku ſtingri tur:

To lai wihi ſpehjam.

Gruſi uguns abtri rij,

Seltu lehnam ſchlikſti;

Kas tu eſi, kas tu bij,

Behdās atſihſ ihſti.

Dohdeet Neiſaram, kas Neiſaram peeder, un Deewam, kas Deewam peeder.

Mat. ew. gr. 22, 21.

Schee muhſu Kunga wahrdi muhſu mihiſa Widſemite, gohds Deewam, ir ſtarp wiſahm kahrtahm peepildiſches. — Kursch no mums pehrnajā gadā, 1. Merzā, par to breeſmigo grehka-darba wehſti, fa muhſu augſti gohdahts un miſlohts Neiſars, un Tehws, Alekſander II., — Kas ſaweeem pawalſteekeem til dauds laba darijſis, — ſtarp ſlepkaſahm ſawu dahrku dſihwibu nobeidsa, — Kursch nebuhs bijsiſ lihdsi afarahn ſatrekts par to behdu-ſinu? Kas til ween ſpehj atgahdatees Wiwa labo prahtu pret wiſahm tautahm un kahrtahm apalſch Wiwa ſcheligahs waldischanas, til pat augſtakeem, fa ari ſe-
makeem pawalſteekeem, — Tas garā afarahn ſlazina to kapa-kalnina, kas Wiwa dahrghahs meeſas ſeds. — Kursch tamdeh ari ari jo leelu miheſtitbu un padewibu ne-uitzifees Wiwa Dehlam, muhſu tagadejam wiſcheligam Neiſaram, Alekſanderam III.?! — Kursch no mums nepadohſees apalſch Wiwa ſcheligahs waldischanas zeptera un apalſch tahn eestahdehm, zaur ko mehs netrauzeti un meerigi waram dſihwoht, ſawu ſemiti kohpt un no taſ ſehz Deewa likuma ar ſweedreem waigā uſturetees un ſawu deenifchku maſiti ſapelnicht?

Dohdeet Deewam, kas Deewam peeder. — Gohds Deewam! Muhſu mihiſa Widſemite katra ſwehtdeenā wiſas baſnizaſ ir pilnas ar laudihm, kas fewi grib eſpirdſinatees ar debefſ maiſi un pee ſkaid-
reem Deewa-wahrdu awotem, kas wed uſ muhſchigu dſihwoſchanu. — Tur mums teek preti nestas wiſas Deewa ſwehtahs apſohliſcha-
nas uſ muhſchigu dſihwoſchanu. — Un pee tam muhſu mahzitaji ſtrahdā uſtizi, fa ſtrahdajufchi paſaditōs gadu-ſimtenōs. Tamdeh nedara pareiſi wiſi tee, kas mahzitajus laikrafſtōs u. t. j. pr. nizina un leek nowahrtā, kur tik waredami. Tas wineem laupa preeſku pee ſwarigā walbiſt, un Deewa amata un mums laupa dauds ſwehtibas. Un kad ari kahdu alotohs un pahrſtatiſtahs, tad tomehr paraſta iſtu-
reſchanahs no daschas puſes naw un naw aibildinama. To mehs arween wairak atſihſtam un atſihſ ſeifi ari tee, kas ſchim brihſham to negrib atſiht. Kristigā tautā ta nepeelſlahjahs!

Dohdeet iſklatram zilwekam, kas tam peeder! Dohdeet gohdu ſkohlotajeem, wezakeem, amata-wihreem, faiſnekeem un maiſes-de-
wejeem, lai wiſur walda kahrtiba, meers un gohda-prahs.

J. Demands.

Kahds wahrdſ rohtalu ſuhtitajeem.

Daschi tauteeſchi man jau peefuhtijufchi kahdas rohtakas, bet tilai weens no teem uſdewis ſawu adrefi, ta fa nawa eespehjams, no teem daschās neſapraſchanā ſuhgt iſſkaidroſchanu. Tapebz luhsdu wiſeem ſuhtitajeem un ſuhtitajeem, laipni ſeeliſt ſawas adrefes.

Zeen. laikrafſtus, kuri uſnehma virmo luhgumu, luhsdu ari ſchö uſnemt. Ar zeenibu J. Rosenthal.

Pateizahs

H. Treumanā fungam iſ Rihgas par bagatu, 90 rubl. 72¹/₂ kap.
leelu dahuwanu ſoldatu atraiſnehm un bahrineem par labu

Sarkanā kruſta Latveeſchu jeb Jelgavas weetigā komiteja.

Latv. Uv. redaktors: J. Weide.

The Singer Manufacturing Co., Neu-York,

wisleelakais schuijmaschinu-fabrikis us pasaules.

peedahvā fawas par labahn atsihtahm wiislabahs schuijmaschines ar jaunem valihga-aparateem un jaunu minamo ceristi, kas neteek nobruheta, pilnigi bes trohkshna un til weegli strahdajamas, ka pat schwaka un wezas personas tahs maschines war bruhkeht bes nefahda puhlina. — Pahrdothshana no

538 tuhft. schuijmaschinu weenā gadā

ir wiislabala leeziba par to, ta tahs original Singermashines ir labas.

Katrai original Singer-schuijmaschine ir pilniga firma „The Singer Manufacturing Co.“, kā arī blakus stahwocha fabrika marka us rohkas un stahwa. Tahs paschas teek sem pilnigas garantijas un pee masas cemakhas pret ifnedelas nomakhas no 1 rubla nobohas, un wezas jeb pavismam nederiga maschines no wiisahm sistēmām teek nemtas pretim mafšanā.

G. Reidlinger, Zelgawā, Leelajā eelā Nr. 10, Rennera namā.

C. Höpfers,

lohpnu-dakteris,

dīshwo Zelgawā, Pils eelā Nr. 5,
pretim Lukasa grahmatu-bohdei.

Zaur scho daru finamu, ka es Sal-
du (Frauenburg) par ahrsti esmu nome-
tees un dīshwoju L. Hirschfelda namā
(Senak Hellmana), pee turgus-platscha.

Dr. B. Jacobzohn.

No 31. Augusta sch. g. es dīsh-
woju Pasta eelā № 17, Grunawa
namā, apakshā.

Not. publ. R. Lieven.

Bukaischu labd. beedriba
usaizina wiisus fawus beedrus fwehtdeen,
5. Septemberi 1882. g., Bagatshu
mahjās us

general - sapulzi,
kas arī jaunus beedrus usnem. Vehz tam
gadā - fwehtki.
Wiisi war peedalitees.

Wiisās grahmatu-bohdes dabunamas:

Lohti deriga grahmata
preelsch behrnu eemahzishanas laishanā:

Behrnu preets

masa masa grahmatina,
zaur to behrni weegli, ahtri un skaidri
war eemahzitees laishit.
Makha 10 kap.

Pamahzishana,

skunstigeē mehsli
Baltijas gubernās ir leetajami.
Wahziski

profesora G. Thoms,
Rihgas politiektas līmeņgrāmānas stājījas preelschneka.

Latiwiski
Hugo Schmidt.
Makha 30 kap.

Ihsa
Kreewijsas wehsture
ar ewehrojamako wihi nogihmehm.

Sarafshiijs
S. Roschdjestvenskij.

Latiweschu tautas-skohlahm ar sarafstataja
atlaushanu pahrtulota

D. Platsha.
Makha 40 kap.

Wiisās grahmatu-bohdes dabunama:

Semkohpja

Auglu - fo hku

dahrss,

jeb:

Pamahzishana,

ka auglu-kohki no sehlahm audsejamī 2c.,
ka lauku-jeb mejchu-kohki stahdamī un
wehl dands zitas derigas mahzibas, kas
dahrsu mihsotajeem un kohpejeem der finaht.

Ar 55 bildhm.

Isskaidroja un sarafstija

S. Klevers,
seklu pahrohtavaas un lohku-lohki as ihpachneeks Durbe

Oħra drike.

Makha 60 kap.

Flöthera

original stiftkulamahs-maschinas.

Weeniga iplatischanta preeksch Baltijas gubernahm pee

Rihga, **Ziegler un beedra** **Leepajā,**
pils. Ralku eelā № 6. Leelajā eelā № 6.

Peekohdinashana. Konforezenes labad ir no fahim maschinahm pakaltai-
sjumi zehlujshees, kuri zaur glehwu fastahdischanu un neriktu darbu waretu original
maschini flawai fahdeht. Meħs luħdsm virzejus, muħsu maschini lehgeri tahs ori-
ginal maschinas parciż apluhko, pee kam tad ifrahdiex, ka pakaltaisjumi nar titaf
ween flitaki; bet daħċiħaħt ari dahrgaki.

Wiisās grahmatu-bohdes dabunamas:

Mahju - ffohlotajs

jeb

valihgs wezakeem

pee kristigas behrnu-audfinashanas

Latveeschu behrnu wezakeem
sarafstūts un dawwinahs

D. Platsha.

Makha 50 kap.

Stendera

masa biħbele

jeb:

biħbeles-stahsti preeksch skohlahm
un deriga lašamā grahmata preelsch
mahjām
no jauna pahrtahdata.

Makha 30 kap.

Makha

Kursemes fidfiniċċi,

jeb grahmatina par firgu-lohpeem.

Makha 25 kap.

Makha

No

Gohwu - lohpeem,

ta tohs buhs audfinah, kohpt un skimibās
dseedinah. No D. A. Elverfeld. (Oħra
pahrlabotā druk).

Makha 35 kap.

Bisħu - kalendere.

Ij-brihwunga no Berlepsch bisħu-kalende-
res pehz schejjenes jemes- un gaix-bu-
ħschanas iż-żażżeġa un pahrtul-kota. Isdokha
no Kurjemes bisħu-kohpħanas beedribas.

Makha 20 kap.

Malzewa industrijas andeles-beedribas fabrikas

kristala prezēs

par leħtu żemū pahrdohb

kristala - pretħchu leħgeris

J. M. Trofimowa,

Rihga, Minz-eelā № 10.

Maſchinu-fabrika undſelsleetawa

Heidies'a, Hagera un Webera Zelgawā

peedahvā:

Stiftu kulamahs maschinas, strahdajamas ar firgeem
un rohkahm;

roßwerkus, ar 2, 3 un 4 firgeem;

labibas tiħrifshanas maschinas, f-kroħfchu dsirnawas;

fahpoñu chwelefshanas maschinas, ġemes - malkas

preses;

kohku faktu ispleħfshanas maschinas;

frahnu-windas, lokomotivu-windas;

maisu-kerras, keegetu- un fmilħu-kerras;

gatawus arklus un arklu-kerperns, ka arī wiħas

tfħuguna-prezēs,

un nem pretim reparaturas no wiħadahm maschinahm, wiħkreetnako darbu pefoh-

lidama un par wiśleħtakahm żenahm.

Ar augusteentu

J. Berkholtz,
weeħiżas ihpachneek.

1. (13.) Septemberi 1882.

Basnizas un skohlas finas.

Weens kriagi, weena kristica, weena tīgībo.

Rahditajs: Sinas. Sinojums par Grobbings prahwesta apriņķa zc. Par augstprātīgu mahzību. Žīl wahro un bohstābu vihvelē? Apmeirināshana.

S i n a s.

No Irlawas. Irlawas seminarijā 9. un 10. Augustā pahrklausīja tohs jaunekļus, kas par seminaristeem grībeja eestahtees seminarijā. Peeteikuschees bijuschi līhds 40; no teem warejuschi usnemt tikai 20, jo seminaristu skaitis ir nolikts us 60.

Līhdschinigais wezais direktors, C. Sadowska fgs, aīsgajjis us Jelgawu, tur fawas wezuma deenās nodišwoht. Wina dehls, senakais finibū skohlotajs, ir pasījis par diroktoru. Var finibū skohlotaju eestahs Krūger fgs no Brūhscheem. Seminarijas skohlotajs Kades fgs, no fawas zeloschanas par Brūhsfijas un Wahzijas seminarijam mahjās pahrbaujis, rādihs teem seminaristeem, kas jau tressho gadu seminarijā, kā behrni jamahza. Apakš Kades kā usraudzības seminaristeem jatur skohla, lai tee mehginatu fawas finaschanas pareisi īsleetaht. Preelfch tam ir eetaisita ihpascha skohla. Tur pasneegs seminaristi un ari seminarijas skohlotaji wifas skohlas mahzības paplašchinātā mehrā un fagatawobs ari jaunekļus, kas pehzač gribetu eestahtees seminarijā. Cesahkumiā usnemis 40 behrnu besit nekahdas maksas par skohlas mahzībam; 30 esoht jau peeteikuschees.

Īs Walles. Kad plaukschanu mehrojam ar dasha wihra jaunlaiku plaukschanas mehra-auklu, tad gan nebuhīm nemas ziteem apgabaleem palikuschi pakalā. Mehs īstrihkojam teaterus, salumu-preekus un weefīgus wakarus tāpat, kā zitās usplaukschās pusēs. Bet waj nedelas darbu strahdaschana ta kunga dusefchanas deenā ari ir pēeskaitama pee kahda apgabala usplaukschanas, to gan negribu tizeht. Svehtdeen, 8. Augustā, brauzu nekawejamu darschānu dehls us Skrihweru staniju un redseju daschās weetās duhīchigi seenu pfausam. Un tāpat tohp daschi darbi svehtdeenās dariti, kas buhtu pastrahdajami feschās nedelas deenās. Daschi Balleschi un ari winu kaimini mehds fawus raschojumus gan-

drihs weenigi svehtdeenās west us pilsehtu. Galbuht ka wineem tas ari ir waijadfigs, jo tas kungs ir wineem dewis tik dauds, ka darba deenās to nepāpbehs, tapehz jastrahdā svehtdeen. Bet kad zilwels no tāhda ir fanehmis dahwanu un tam par pateizibupliki dohd, tad gan tas gruhti warehs zereht ohtrreis dahwanu dabuht. Tāpat ari zilwels war mas zereht, kā Deewī svehtihis wina puhlinus, ja tas dara pretī Deewī svehtahm mahzībam un pawehlehm, jo Deewī aīleids kātru nedelas darbu dariht svehtā deenā.

M. Peltfher.

Leepaja. Leepajas Latweeschu labdarīschānas beedriba jau labu laiku nodarbojabs ar dohīmām, dibināht īcheitan Latweeschu elementar-skohlu, kapehz krahja naudu preefsch fchi mehrķa. Kā tagad dīstrādams, tad skohlas statutes jau esoht īstrahdatās, un tāhs warbuht drihsūmā esneegs waijadfiga weeta dehls apstiprināshanas. Zaur scho skohlu grīb pēvildiht Latweeschu wehleschanohs Jaun-Leepaja. Schai pilsehtas-dakā bij līhds fchim tik weena vali skohla, un ta bij pareisīgīga ar Kreewu mahzības-walodu. Jaunajā skohlā buhs Latweeschu mahzības-waloda, bet mahzīhs ari Wahzu walodu. Skohlas ruhmes buhschoht ne tāh kā dīselzela, tagad elegāciju-fchahs dīselzela technikas skohlas ruhmes.

Īs Witebskas. Latweeschu tauta Vidseme un Kursemē garigi ir tā aplohypa, ka mas ween wehl ir kas wehlejams. — Tur wifās malās zel skohlas-namas, kurds skohlotaji strahdā un wed jauno pāaudzi arweenu wairak pee gaismas.

Waj tā ari ir pee mums Witebskas Latweescheem? Ak. — deemschehl — pee mums wehl ir dauds, dauds ko wehlekees!

Muhī Witebskas Latweeschu draudsei jāv skolā brihscham neweenas skohlas, kas nahkamo hāndzi waretu pazelt us augstaku pakahpeenu. — Waj naw behdiga leeta, kad us wairak kā 2000 dīwehseleħħīm naw neweenas skohlas!

Līhds fchim nu gan roħbs nebij tik leis, tām-dehls kā Wahzu basnizas-skohlā bij Latweeschu par skohlotaju, kam ari bij ustizetas basnizas darschānas. Tas prata tiklab Wahzu, kā Kreewu walodu

un wareja doht Latweeschu behrneem kahdas stundas. Us preekschu ta wairs newarehs buht; jo Wahzu draudse peenehma sawas tautibas skohlotaju, kas neproht latwiski. Tam ir nodohdas ari basnizas darischanas. Prohtama lecta, ka tahds, kas neproht latwiski, newar nemt Latweeschu behrnus mahzibā.

Kursemē, kur mehs senak dsihwojahn, tohp behrni, kas wehl ne-apmeklē skohlu, no mahzitaja reiss par gadu pahrklausiti. Tas lohti weizina mahju-mahzibu. Bet pee mums ta naw. Birmkahrt Latweeschu kolonijsas ir par dauds iksaisitas, ta la apbraukshana mahzitajam naw eespehjama, un ohtrafahrt mahzitajam par dauds darischanu. Winam ja-apkohpj išchetas draudses: Witebskas Wahzu-un Latweeschu draudse un Polozkas Wahzu- un Latweeschu draudse; bes tam wiſi Witebskas lutertizigee saldati ustizeti wina apkohpschanai, un wehl ja-nem daliba pee daschahm skohlahm Witebskā un Polozkā.

Tamdeht ari newar nemt par launu, kad mahzitajs nenobrauz daschu reis pats, bet nosuhta sawā weetā skohlotaju, pawadiht kahdu draudses lohzelis us pehdejo dusu. Ta nu ir jahuhrt meerā; jo: „ja-sedsahs, ka willai nesneeds.“

Tagad, kur mums naw ne skohlotaja, ne kesteri, ne pehminderu, buhs jazeesch leels truhkums. — Galuhds Deewī, lai atsuhta palihgu ihstā laikā.

Ne sen tīzis kahds Latweeschu wezaku behrns pawadihts us pehdigo dusas-weetu no pareistizigo preestera. Nesinam, waj ar behdigu jeb preezigu firdi noskumushee wezaki gressahs pee zitas tīzbas mahzitaja.

Bes eemesla ari laikam nebuhs, ka dauds lutertizigee Latweeschī, kas senak te atnahkuschi, pahr-gahjuschi pareistizibā.

Buhtu gan jau laiks ari Witebskas Latweeschēm fahkt waicak par fewi ruhptees, luhgt basnizas-rahti, lai attauj iswehleht basnizas pehminderus no Latweeschu draudses pusas un tāpat ari kesteri, kas proht Latvju walodu un war falpoht daschā finā Latweeschēm par labu.

Bet nu, kur Wahzeetis ari Latweeschēm par kesteri, kas neproht ne wahrdina pa latwiski, tad jahbihstahs, ka pee mums kesteri finā ne-atnahk senec laiki, kur mahzitaji no kanzeles esohf runajuschi zaur tulkeem.

Lai Deewī dohd, ka ihstā laikā mums uslehtu kahda jeribas swaigsnite; zitadi muhs gaida behdiga nahkotne.

Zereſim wiſu labu; warbuht pee mums peepildisees tas ūkams wahrdīs: „Nahks laiks, nahks padohms.“

M. S. — J. Z.

Sinojums par Grohbinas prahwesta aprinka 29. Julijā ūk. g. Leepajas amatu beedribas nama sahle notureto laukskohlotaju konferenzi.

Zaur fludinajumu awiſes sapulzinajahs minetā deenā Leepajas amatu beedribas namā us konferenzi 4 mahzitaji, 31 skohlotajs un 7 weesi. Gesahkoht nodseedaja apaksch skohlotaja Schwanberga wadišchanas 4-balsigi Dahwidā dseefmu: „Tas Rungs ir mans gans.“ Tad Nīhzes zeen. mahzitajs Brascē lgs, ihſa Deewa-luhgſchanu noturejis, darija sapulzei ūnamu, ka Grohbinas prahwesta lgs zaur rakstu no 18. Maija winam usdewis, jan preeksch Zahneem ūcho sapulzi fa-aizinahf un notureht, bet taħs ihſas laika ūtpas deħf winsch esohf preeksch Zahneem 10. Junijā Leepajā tikai fa-aizinajis tohs skohlotajus, kas laukskohlotaju atraitnu- un bahrinu palihdsibas-lahdei preebedrojuschees, un konferenzes terminu nolizis us 29. Juliju.

Presidenta lgs peemineja sapulzei, kas no sa- weem fehdekleem pazehlahs, muhsu Grohbinas zeen. prahwesta tehwa von der Launitz aiseeschanu Deewa preekschā, nakti us 7. Juliju, tai pateizigas peeminas usglabaschanu preeksch nel. prahwesta tehwa un faldas dusas nowehleschanu wina truhdeem pee firds likdamis.

Par rakstu-wedejeem tika iswehleti: A. Skarre no Nīhzes un K. Woitkūs no Gramsdas.

Par ūnotaju awiſchm iswehleja A. Skarre.

Presidenta lgs, skohlotaju atraitnu- un bahrinu palihdsibas-lahdi par jaunu peeminedams un noschelodams, ka tikai 2 pee taħs palikuschi, iſlaſija preekschā wehſtuli, ko zeen. prahwests Wagnera lgs us presidenta funga ūnojumu par minetahs laħdes buhſchanu Grohbinas aprinki fuhtijis. Us presidenta lga waizaschanu, waj skohlotajeem buhtu pret palihdsibas-lahdes statutehm kas ūkams, zits no skohlotajeem ūchlojahs, ka jo wezeem ūkohlotajeem pahrafi leela makfa teeloh ūslifta, ka buhtu labaki no wezeem un jauneem pa 3 rubl. weenliħds nemt un wiſeem pawehleht tanī eestahf. Presidenta lgs us ūchleem eemesleem atbildeja, ka likumi nespeeshoht tai laħdei preebedroht, lai ari tas labi buhtu; — jo drihs waretu tħudeem ūkohlotajeem ūchleem ūch-

silt, pee tāhs pēestāht, kas no jauna skohlotaja amatu usuem; bet jo wezeem skohlotajeem waijagoht preeskch lahdēs jo wairak mafah̄t, jo to atraitnehm un bahrineem jo ahtrā laikā waroh̄t nahkt palihdsiba sneedsama, un lahde nespēhtu teem palihdscht, ja winai nebuhtu pilnigas cenahfschanas. Beidsoht presidenta lgs skohlotajus ar firsnigeem wahrdeem usskubinaja, palihdsibas-lahdi tureht mihsli, jo winu atraitnes un bahrini atleckoht bes nekahda ustura un atspaida, ko palihdsibas-lahde dauds-mas teem sneedscht, un luhsda, ja kas gribetu tai lahdei pēebeedrotes, lai pee wina pēemeldejotees, jo schim brihdim Grohbinas prahwesta aprinki ne-efoht lahdēs direktora, tapehz ka tikai 2 skohlotaji ween pee tāhs palikuſchi.

Presidenta lgs islasija konferenzes preeskchā weenu snojumu no Latv. Awišču 28. nummura, kur kahds „skohlas draugs daschus pēeshmejumus skohlas labwehletajeem“ zel preeskchā, wehledamees, lai konferenzes skohls pēeshmejumus nemtu pahrspreeschana. Konferenze radahs gatawa, scho snojumu iseet zauri un apzereht.

Konferenze, wifadi pahrspreesdama, minēta snojuma weenu pēeshmejumu isnaemoht, wifēem ziteem pēekrita.

Atraiditaš pēeshmejums bij, ka skohlotaji netap tu pawisam no kara-deenesta atswabinati.

Bebz daschadas pahrspreeschanas bij 30 pret un 1 par scho pēeshmejumu.

Us preeskchā likto usaizinaschanas-rakstu, dehl Sadowska kapitala pawairoshanas ar triju rubtu dahwinashanu no latra, tika atbildehts, ka schim brihscham masas algas deht preeskch ta neka newaroh̄t doht.

Tad tika trihs isstrahdajumi preeskchā lasiti. Skohlotaja G. Bergmann no Bahretas isstrahdajumam bij schahds temats:

1) Kahda ir bijusi Latweeschu tauta senakos laikos un lihds schim? Kas par winas peenemshanoħs eeksch wifa laba ir gahdajis un kā ir gahdahs?

2) Kahda Latweeschu tauta tagad ir, un kas par to gahdā un kā par to gahdā?

Skohlotaja H. Schiffer isstrahdajums pa wahziski bij par rehkinaschanas mahzibū.

1) Rehkinaschanas mahzibai waijag us wifahm pakahpēm ar apluhkofshanu fahltēes.

2) Bebz apluhkofshanās nahk tuhlit pēemehru isleetaschanā un eelausishanahs (Uebung).

3) Rehkinaschanas likumi netohp faziti, bet no behrneem zaur apluhkofshanu un mehginaschanu usmekleti.

4) Rūnaschanai un rakstīshananai rehkinajoh̄t waijag stingri fakarā stahweht.

Skohlotaja A. Skarre no Nihzes isstrahdajums fatureja zeen. mahz. Grünera kga Kreevu walodas mahzibas grahmatas pahrspreeschana un winas ewehleschanu preeskch lauksfohlāhm.

Beidsoht ziti skohlotaji nodseedaja 4-balsigi weenu dseesmu: „Jehowa, tawam wahrdat u. t. j. pr.“, presidenta lgs teiza ihsu pateizibas- un luhschanas wahrdu un — sapulze bij beigusees.

— A. S.

1 Par augstprahrtigu mahzibū.

Kahdam no Mahrtina Lutera raksteem tas wirsraksts ir uslīts: „par augstprahrtigu mahzibū“. Mahdahs, ka schinis laikos gan deretu līkt wehrā, kā muhsu tizibas isskaidrotajās ir spreedis par tahdām mahzibām, kas ari pee mums schur un tur ir zehluschahs un tagad wehl zelahs un atrohn labprahrtigus klausitajus un peekritejus, atrohn tahdus, kas atstahj to weseligo mahzibū un zaur tam dohīmā fewim it drohschi kahdu ihpaschu labumu cemantoht.

— M. Lutera rakstā atrohnām tahdus teikumus: „Deews, tas wifuspehzigais Tehws, schinis laikos ir dewis dauds teizamu un mahzitu wihrū, kas it spehzigi mahza gan Wezahs, gan Jānahs Deribas svehtohs rakstus. Bet turklaht ari rohnahs jo deenas, jo wairak tahdu, kas aplamā un weeglā prahā nefin, kur eesahkt un kur beigt sawas augstprahribas mahzibas, lai gan, kā jau apustulis Pahwils raksta 1. Tim. 6. 3. 4. 5., „tee ir uspuhsti un nesin neeneka, bet wahrgst eeksch jautaschanahm un wahrdu kildahm u. t. pr.“ Tee mahza un fludina nesin kahdas augstas mahzibas, it kā to weenteigo mahzibū no tizibas, mihestibas un no Jesus krusta sen jau buhtu pilnigi ismahzijuschees. Wini kerahs pee apflehtahm istahstischanahm un lihdsibām, un eeksch sawahm smalkahm gudroschanahm sawu paschū gudribu apspigulodami, wini — tā fakoh — lehkā un danzo. Tā dasch labs, gribedams buht meisteris eeksch svehtu rakstu tulkošchanas, nemahs istahstih gan Daniela grahmatu, gan Jāhna parahdischanas grahmatu, un wifadu tahdu no svehtu rakstu grahmatahm jeb nodalahm, kas waj nu tumšakas preeskch sapraschanas jeb kur jo wairak lih-

dsibu ir eekschâ. Bee tahlahm schee sawu isweizibu grib israhdih; bet us to wini it nemas neluhko, ka klausitajam preeksch wina sirds kahdu ihsti derigu mahzibu eedohtu, bet ka tik jo smalki un brangi winu wahrdi skanetu. Wini wiši leekahs buht tik dſili mahziti wihi, kam mahzibu peenemt wairs newaijagoht! Bet lai ari ilgi un dauds ko stahsta, tad tomeht wineem naw nekahda tizibas pamata. Ir tahdi klimstetaji (muldetaji), kas teifdam i eeteiz, ka pehz „ta gara“ ja-iftahste. bishbelé stahstitee Bezahs Deribas estahdijumi. Efoht jazel no jauna, ta schee mahza, Mohsus leezibas telts, un esohrt jataifa preestera apgehrbs, ka pa wezam u. t. pr. Bet ar wiſahm ſchihm gudribahm wini zitu neko nepadara, ka tik, ka nemahziti laudis, muti atplehtuschi, to kluſahs. It ka ta buhtu masa leeta, kas mumš no Deewa ir darihts ſinams, prohti, ka zaur Kristu efam atpeſtit i un ifglahbti no grehku fohdibas un nahwes, un ka Deewa baufchki jatur un ka krusts un waijachana pazeetigi japaness u. t. j. pr. Nè, taſs mahzibas preeksch teem gudreneelkeem neneela naw wehrtas; taſs wini smalki ween fen jau esohrt ifsmahzijuschees behrnu deenās; ja! gan smalki: tikpat ka ſohfs proht Dahwida dſeesmas! — Man pascham, to teefcham ſaku, ir nahkuſchi preekschâ tahlidi desmit tahlidu augstu praweefchu, kas mani grubejuſchi mahzicht augſtas leetas un manim rahiſt „to garu“, kas tik esohrt gars, un kad to negrubeju peenemt, bet grubeju palikt pee taſs weenteefigahs mahzibas no ta krusta ſiſta Kristus, tad tee apſklautſchees gahja prohjam un zehla ſawas tizibas bee-dribas. — Sw. Bahwils wiſur pa wiſu Galatias ſemi to wahrdi ir ſludinajis, un lai gan ne wiſu ſaudis wiſch peegreecis pee Kristus, tad to-mehr wiſam bij tanī apgalbā dauds draudſchu, kuraſ ſee wiltige apuſtuli un wella-wehſteſchi eefaguchchees. Tapat ari muſu laikos tee klimstetaji un jaunu tizibu zehleji ne-eet wiſs tahlās walſtis un weetās, kur ta waldifchana ir ewangeliuma preti-neeze, bet kur tik ir kristigi un deewabihjigi ſaudis; teem ſchee leen pakal, it ka tee diſhwotu apakſch maras kungeem un beſdeewigeem walduineelkeem, kas ewangeliuma tizibu waijā. Tee jaunee praweefchi ſlepſtus leen apkahrt no weena nama ohtrā namā un ifraſchā wiſas malas, ka aki ſumji un ka ſkahdigas peles, lihds kameht ſawu gifti illaiduschi wiſos faktos ſtarp nemahziteem ſaudihm. Kad wiſu

apkeſtijuschi un ifraſnajuschi, tad gandrihs wiſam namam jagruhſt tſchupā. Bet kalab' tad wini ne-eet pee teem netizigem un to preekschâ ne-aiftahw kluſi ſawas mahzibas, un kalab' wini nestahjahs mahzitu zilweku preekschâ, tohs pahrleezinadami? Nè, wini tik naht tur, kur tas ewangeliums preekschu jau weetu atradiſ un ir peenemts; tur wini it drohſchi war kert peles; tur wini tik rauga peewilt nemahzitus zilwekus.“

Zit wahrdi un bohſtabu bishbelé?

Muhamedaneefchu bishbelé (koranā) esohrt 77 tuhſt. 693 wahrdi un 323 tuhſt. 15 bohſtabi. — Kristigo lauschu Wahzu bishbelé esohrt, ka Schweizernes mahzitais, wahrdā Jefkabs Jfelins (kas jau 1737. gadā miris) trijōs gadōs — katu deen' 8 lihds 9 ſtundas ſkaitidams — ir ifſkaitijis: 31 tuhſt. 178 perſhas, 773 tuhſt. 662 wahrdi un 3 milj. 566 tuhſt. 480 bohſtabi. — Tas maſais wahrdinsch „un“ esohrt ſwehtā bishbelé minehts 46 tuhſt. 227 reiſas, un tas wahrdas „Jehowa“ jeb ſwehtais Deews esohrt bishbelé minehts 6 tuhſt. 755 reiſas.

E. F. S.

Apmeerinaſchana.

1.

Winā ſaulē meerū raſi.
Ko tu ſchē it pehz meera praſi?
Saites, ar ko ſchē tohp ſeets,
Nahwe tewiſ ſeis pahrtreeks.

2.

Niknis zilweks kad few' ſpaida,
Tad neneela nebehđā.
Deewa tawa Lehwa rohka,
Wiſu few par labu lohla.

3.

Altzerees jel Kristus wahrdus,
Ka Wiſch luhd̄ ſar greh'neekem.
Tapat runā wahrdus mihtus
Tu us ſaweeem naidneekem.

„Fritzlais“.